

Den Sociale Rets Hjælp

Nummer 3 - 2014
Eksternt Nyhedsbrev

Nyt samarbejde med
Dansk Anti-Stalking Forening og
interview med formand
Lise Linn Larsen

Stalking og de offentlige
myndigheder

Der er hjælp at få

Indholdsfortegnelse

Den Sociale Retshjælp mener
*Af Marie-Louise Forum Johannesen &
Sandy Madar*

3

Siden sidst i Sekretariatet
Af Signe Lyshøj

9

Samarbejde med DASF
Af Camilla Johansen

4

Siden sidst i Innovationsafdelingen
Af Camilla Johansen & Louise Kamstrup

10

Der er hjælp at få hos DSR
Af Camilla Johansen

4

Siden sidst i Juridisk Rådgivning
Af Julie Knudsen

11

De forskellige stalkingtyper
Af Camilla Johansen

5

Siden sidst i Gældsrådgivningen
Af Jesper Kinch

12

Stalking og de offentlige myndigheder
Af Marie-Louise Forum Johannesen

6

Siden sidst i Fængselsrejseholdet
Af Marie-Louise Forum Johannesen

13

Stalkingens konsekvenser
Af Camilla Johansen

7

Siden sidst i Det Juridiske Rådgivningsteam
Af Line Kloch

14

Stalkingramtes problemer, udfordringer og behov
Af Camilla Johansen

8

Den Sociale Retshjælp mener

Af Marie-Louise Forum Johannesen og Sandy Madar

I denne udgave af det eksterne nyhedsbrev sætter Den Sociale Retshjælp fokus på stalking. I kraft af vores nystartede samarbejde med Dansk Anti-Stalking Forening har vi for alvor fået øjnene op for, hvor stort er problem stalking er i dagens samfund – og de mange henvendelser, vi allerede har modtaget, understøtter kun dette.

Stalking har store konsekvenser for dem, der bliver forfulgt, og lovgivningen, der ikke helt er gearet til at tage hånd om ofre, gør det ikke nemmere at være stalkingoffer. Derfor synes vi, det er vigtigt, at alle får et indblik i, hvad stalking er, hvilke konsekvenser det har for offeret, samt hvad vi mener kan optimeres i forbindelse med sagsbehandlingen på stalkingområdet. Det er netop disse emner, artiklerne tager op. Du kan derudover læse om de forskellige stalkingtyper, de stalkingramtes problemer, udfordringer og behov samt deres interaktion med de offentlige myndigheder.

Over hundrede tusinde personer i Danmark er udsat for stalking. Det er derfor vigtigt med information, oplysning og effektiv sagsbehandling på området – og det er vigtigt, at stalkingofrene ved, hvor de kan få hjælp, og hvad de kan få hjælp til. Det er blandt andet her, Den Sociale Retshjælp kommer ind i billedet, og vi håber med dette nyhedsbrev at udbrede informationen om, hvad vi hos Den Sociale Retshjælp og Dansk Anti-Stalking Forening kan hjælpe stalking ofre med.

Vi mener derfor, det er vigtigt, at stalking anerkendes som et reelt problem, da mange stalkingofre i dag ikke altid føler, at de fra omgivelsernes side møder forståelse for den situation, de står i. Vi håber med dette nyhedsbrev at give læseren en større indsigt i, hvad det hele egentlig drejer sig om.

Nyt samarbejde med Dansk Anti-Stalking Forening

Af Camilla Johansen

Der er ingen tvivl om, at stalking er et stort problem, og antallet af danskere, der er udsat for stalking i større eller mindre grad, er oppe over hundrede tusinde om året. Da Den Sociale Retshjælp blev kontaktet af Dansk Anti-Stalking Forening, gik der ikke længe, før et officielt samarbejde var blevet etableret. Samarbejdet består i, at begge organisationer kan henvise til hinanden samt samarbejde om en sag, alt efter hvilke kompetencer der er brug for. På denne måde sikres det, at den stalkingramte får lige præcis den hjælp, vedkommende behøver for forhåbentligt at kunne lægge livet som stalkingoffer bag sig.

Den Sociale Retshjælp er allerede i gang med at behandle flere stalkingsager og forventer kun, at der bliver mere efterspørgsel efter denne slags sagsbehandling, når samarbejdet mellem Den Sociale Retshjælp og Dansk Anti-Stalking Forening bliver alment kendt.

antistalking

Der er hjælp at få hos Den Sociale Retshjælp

Af Camilla Johansen

I kraft af Den Sociale Retshjælps nystartede samarbejde med Dansk Anti-Stalking Forening kan stalkingramte nu henvende sig til Den Sociale Retshjælp, der vil hjælpe med at tage hånd om de juridiske problematikker samt gældsproblematikker, stalkingofrene måtte have som følge af at blive stalket af en ekspartner, en bekendt eller en helt fremmed.

Stalkingramte kan få vejledning og hjælp til diverse problemstillinger:

Den Sociale Retshjælps juridiske rådgivere kan eksempelvis hjælpe med:

- rådgivning om samværsaftaler vedr. fællesbørn
- forberedelse til retsmøder samt møder i statsforvaltningen eller med politiet
- ansøgning og vejledning om tilhold samt klager over evt. afslag på tilhold.

Den Sociale Resthjælps gældsrådgivere kan **f.eks.** hjælpe med at:

- danne et overblik over din gæld og udarbejde et nyt budget
- tage kontakt til dine kreditorer
- komme med forslag til afdragsordninger.

Ydermere kan stalkingramte få hjælp til at søge tilhold samt gøre opmærksom på brud på tilhold, ligesom vi kan hjælpe med at klage over politiet, hvis der er behov herfor.

Stalkingramte kan henvende sig på alle tidspunkter i stalkingforløbet, og Den Sociale Retshjælp hjælper hele vejen, indtil sagen kommer for retten, eller stalkeren får tilhold. Man kan også få hjælp med ting, der ligger uden for disse kategorier, eller blive henvist til rette instans, hvis problemstillingen ligger uden for vores områder. Der er dog undtagelser; eksempelvis møder Den Sociale Retshjælp ikke i byretten eller rådgiver om erhvervsforhold. Du kan heller ikke få hjælp til selve domsforhandlingen i retten.

Vi hjælper med mange flere forhold end ovenstående og du kan læse mere om hvad Den Sociale Retshjælp kan hjælpe med på www.socialeretshjaelp.dk under "Brug for hjælp".

Stalking og de offentlige myndigheder

Af Marie-Louise Forum Johannesen

Stalking findes i alle samfundslag og er derfor ikke begrænset til kun at omfatte socialt udsatte eller kendisser.

Kendisser har ofte en fordel i stalkingsager, idet de nemt kan påvise, at de tidligere ikke har haft nogen relation til stalkeren, og at det derfor må være stalkeren, der skal sættes ind overfor. Når stalking derimod rammer tidligere partnere eller dates, hvor bekendtskabet ofte har været af kortere varighed, bliver den stalkingramte ofte mødt med skepsis og uforstående kommentarer – ikke kun fra familie, venner og bekendte, men også fra de offentlige myndigheder. Den stalkingramte kan opleve, at der ved henvendelse til de offentlige myndigheder bliver manet til besindighed og forklaret, at "stalkeren nok bare lige skal have lidt tid". Denne besked er enormt frustrerende, for hvordan forklarer man en tredjemand, at der rent faktisk er noget om sagen, og at stalkeren faktisk ikke vil stoppe sin forfølgende og chikanerende adfærd?

Håndtering af stalking og indsamling af beviser

Dansk Anti-Stalking Forening har i mange år sat fokus på problemstillingen "stalking" og har formået at råbe såvel politikere som fagfolk op – og stalking er så småt ved at blive anerkendt som et problem i dansk ret. Folketinget vedtog i 2012 en ny lov, som skulle være med til at sætte fokus på netop stalking og dermed gøre det nemmere for den stalkingramte at få et tilhold mod stalkeren. Praksis er dog den, at det nu er blevet sværere at få et tilhold, idet bevisbyrden for den stalkingramte er blevet højere. Hvis man som stalkingramt ikke umiddelbart har mulighed for at tage billeder af den forfølgende adfærd eller mulighed for at optage chikanerende opkald, så er der ikke meget, politiet kan gøre for at hjælpe. Det samme gør sig gældende, såfremt den stalkingramte allerede har et tilhold mod stalkeren. I sådanne tilfælde skal den stalkingramte stadig selv påvise, at stalkeren fortsat forfølger eller chikanerer personen. Den konstante kontakt til politiet og de eventuelle mange afvisninger fra politiets side er en enorm stressfaktor for den

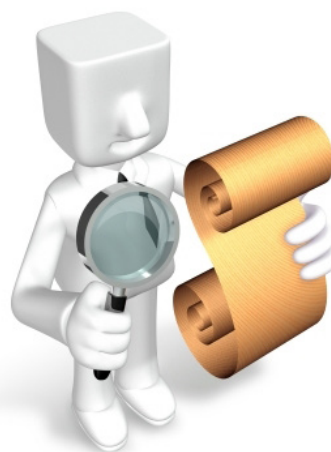

Image courtesy of
iosphere/ FreeDigitalPhotos.net

stalkingramte. Ikke blot skal den stalkingramte retfærdiggøres over for de offentlige myndigheder, der skal også hele tiden holdes øje med, om stalkeren er i nærheden, ofte af sikkerhedsmæssige årsager. Netop håndteringen af indsamlingen af beviser og muligheden for, at den stalkingramte kan få et pusterum og lade andre gøre arbejdet – sammenholdt med den ekspertice Den Sociale Retshjælps Fond allerede har i såvel juridisk rådgivning og gældsrådgivning - gør, at stalkingramte kan opsøge hjælp hos Den Sociale Retshjælp. Det er nemlig ikke nødvendig med advokatbistand i sådanne sager, og Den Sociale Retshjælps Fond kan derfor sagtens udgøre bindeleddet mellem den stalkingramte og de offentlige myndigheder for på den måde at give den stalkingramte lidt ro og mulighed for at samle yderligere kræfter. At kæmpe mod en stalker kræver nemlig enorme ressourcer.

Hos Den Sociale Retshjælps Fond arbejder vi i øjeblikket på, at denne rådgivning kan etableres som et rådgivningstilbud under Den Sociale Retshjælp, så de stalkingramte altid har et sted, hvor de kan rette henvendelse og få hjælp og rådgivning – uanset social status og indkomst.

Stalkingens konsekvenser

Af Camilla Johansen

Stalking er et udbredt problem i dagens samfund, hvor det estimeres, at over 100.000 personer årligt udsættes for stalking. Stalking har ikke kun konsekvenser for den stalkingramte, men berører også de mennesker, der befinder sig omkring den stalkingramte. Stalking skaber ofte store psykiske og sociale problemer for både den udsatte og dennes familie.

Stalking medfører, at den stalkingramte føler usikkerhed og frygt, hvilket som yderste konsekvens kan føre til psykologiske traumer. Særligt er den stalkingramte, i svære stalkingsager, efterfølgende blevet diagnosticeret med PTSD, angst og social fobi. Diagnoserne kommer i kølvandet på et langstrakt stalkingforløb, hvor den stalkingramte, som konsekvens heraf, kan isolere sig og undgå sociale sammenhænge, alene fordi de er bange for, om stalkeren indfinder sig samme sted. Mange stalkingramte føler sig skrøbelige, stressede og ængstelige, og hele deres liv vendes på hovedet. Stalkingen medfører nemlig også ofte adfærdsmæssige reaktioner. For at undgå at blive forfulgt og overvåget kan den stalkingramte ændre deres normale rutiner, og eksempelvis ikke gå ud alene eller deltage i fritidsaktiviteter. Den stalkingramte ændrer typisk deres telefonnummer, e-mailadresse og bopæl, ofte flere gange i forløbet. Det kan være utrolig opslidende for den stalkingramte hele tiden at skulle tænke over, hvordan stalkeren kan undgås og hvordan man som stalkingramt skal ændre dagligdagsrutiner, således der ikke længere er nogen. For den stalkingramte er dette som at befinde sig i en krigszone, hvorfor ovenstående lidelser ofte følger i kølvandet, efter et langstrakt stalkingforløb.

I de værste stalkingtilfælde bliver den stalkingramte nødt til at skifte identitet; i denne proces bliver eventuelle børn rykket op med roden, nære venner og familier bliver ladet tilbage og karrierer endes. Når der skiftes identitet, må kun ganske få vide, hvor den stalkingramte nu befinder sig, for at undgå, at stalkeren får besked om, hvor den stalkingramte nu befinder sig. Det er ikke i alle tilfælde, at staten vil eller kan hjælpe med et identitetsskifte og dette kan medføre en følelse af afmagt blandt ofrene, der må tage sagen i egen hånd og forsøge at skifte identitet selv.

Der findes ikke i dansk ret nogen mulighed for, at man som udsat for svær stalking kan skifte identitet. De nuværende regler henvender eksempelvis bandeexit programmer for personer udsat for identitetstyveri. Identitetstyveri kan i nogle tilfælde være et element i stalkingen, men selv i disse tilfælde, kan det være svært, at få bevilliget en ny identitet.

Isolation er også et stort problem blandt de stalkingramte. En-ten isolerer de sig selv for at beskytte venner og familie, eller også trækker kollegaer, venner og familie sig selv tilbage, såfremt disse har været udsat for chikane. Følelsen af ensomhed er derfor også noget den stalkingramte mærker og det kan i længden være utrolig nedbrydende at føle sig alene og magtesløs, mens vejen ud af problemet blot synes at blive længere og længere.

Der er psykologiske konsekvenser for enhver stalkingramt; skyld, depression, forlegenhed, skam, ydmygelse og en følelse af at være blevet forladt er blot nogle af de ting, ofrene kæmper med. Stalkingramte, der er blevet stalket af deres ekskærester, oplever ofte yderligere skyld og lavt selvværd og bebrejder sig selv for deres dårlige dømmekraft i deres valg af kæreste.

At blive udsat for stalking er ikke blot en bekostelig affære for ens psykiske helbred, det rammer også ofte den stalkingramte økonomisk hårdt. Ofre kan blive nødsaget til at opsiges deres job, bruge af deres egen opsparing samt i de værste tilfælde hæve private pensioner, blot for at have midler til at overleve. Mange stalkingramte oplever, at kommuner og det offentlige ikke er gearret til, at varetage de problematikker, der ofte følger med stalkingen. Det kan eksempelvis være svært at være i aktivering, når der konstant er fare for overfald fra stalkeren, eller generelt leve op til de forventninger det offentlige stiller, for at kunne få overførselsindkomst. Den stalkingramte oplever derfor, at blive mødt med uvidenhed, uforstående kommentarer og manglende tiltro til "om historien nu også kan være rigtig" Derudover kan der være udgifter til sikkerhedsudstyr i forsøget på at opnå tryghed og privatliv.

Fordi stalking er så inerverende i det liv, for hvem det rammer, er det vigtigt, at der skabes et større fokus på problemet. Ikke kun for at hjælpe den stalkingramte, men lige så meget for at hjælpe stalkeren - som i mange tilfælde er sindslidende og derfor har brug for behandling.

Stalking har derfor ikke blot konsekvenser for den stalkingramte, det har også konsekvenser for staten, idet de økonomiske omkostninger i de svære sager er store. Et øget fokus, på begge parter, kan derfor muligvis være med til at styrke den stalkingramtes fremtidige arbejdsevne, og stalkeren kan, på sigt, atter bidrage til samfundet.

Stalkingramtes problemer, udfordringer og behov

Af Camilla Johansen

Dansk Anti-Stalking Forening blev stiftet i april 2010 af Lise Linn Larsen og tilbyder anonym og gratis rådgivning til ofre for stalking. Den Sociale Retshjælp har taget en snak med Lise om stalkingramtes problemer og udfordringer, da hun i kraft af sit arbejde ved hvilke problemer stalkingofrene typisk løber ind i, når de forsøger at slippe ud af stalkerens greb.

De stalkingramtes problemer

Det har mange konsekvenser at blive stalket – både for psyke og livsførelse. Men selvom stalking har store konsekvenser, kan vejen til hjælp ofte være lang. De borgere, der henvender sig til Lise, oplever ofte, at de ikke bliver mødt med forståelse fra politiets side og får afslag på at modtage hjælp, da politiet ikke mener, der er tale om stalking.

Et af stalkingofrenes største problemer er, at det er svært at få et tilhold mod personen, der forfølger dem. Lise beretter, at hendes brugere ofte fortæller, at de af politiet får at vide, at der skal være trusler eller vold indblandet, for at de kan få et tilhold. Problemet er, at stalking ikke nødvendigvis indebærer dette. Stalkeren kan f.eks. "blot" opholde sig alle de samme steder som ofret, skrive daglige sms'er om, hvilket tøj man har på, eller hvor man befinder sig, og sende blomster til ens adresse. Nogle af tingene kan i sig selv virke uskyldige, men når de er uønskede og vedvarende, kan det udvikle sig til at være forfølgelse eller chikane.

Problemet er også, at man ikke kan blive dømt for "stalking". Hvis politiet anerkender den stalkingramtes problem, kan de give stalkeren et tilhold. Men det er først, når stalkeren overtræder dette tilhold, at han/hun kan blive dømt.

Ydermere er det op til den stalkingramte selv at bevise, at stalkingen finder sted. Man skal selv dokumentere alt og fremlægge bevisbyrden for politiet. Det er ikke alle borgere, der automatisk ved, hvordan de skal gribe denne opgave an – og hvis de ingen beviser har, kan de ikke få hjælp.

De stalkingramte føler ikke altid, at de bliver mødt med forståelse og anerkendelse fra omgivelserne, og dette er et problem, da man i denne situation har brug for hjælp til, hvordan man skal agere.

Optimal hjælp til stalkingramte

For Lise er specielt den lange sagsbehandlingstid et problem. Selv når politiet anerkender stalkingforløbet og optager sagen, går der alt for lang tid, før den stalkingramte får en afgørelse. Stalkeren kan altså fortsætte sin aktivitet, mens politiet afgør, hvad der videre skal ske. Dette mener Lise ikke er optimalt, og hun ønsker derfor, at der fastsættes en tidsramme for, hvor lang tid der må gå fra anmodningen om tilhold til afgørelse heraf, samt hvor lang tid der må gå, fra afgørelsen falder, og til tilholdet bliver givet. Ydermere ønsker hun en tidsramme for, hvor lang tid der må gå, fra en stalker overskrider det eventuelle tilhold, til der rejses en sigtelse. Ved tvivl om, hvorvidt der skal gives et tilhold, eller i akutte tilfælde bør der med det samme gives et midlertidigt tilhold, som er gældende, til der er taget stilling til, om tilholdet skal være permanent, så den stalkingramte også er beskyttet, mens sagsbehandlingen finder sted.

Derudover ønsker Lise, at man indfører en decideret stalkingparagraf i lovgivningen, så man også kan sigtes for stalking, før man er idømt et tilhold. Denne model findes allerede i f.eks. Australien, hvor der i straffeloven er mulighed for at straffe for stalking, uden at stalkeren først har fået et tilhold, men hvor der samtidig ligesom i Danmark er mulighed for at tildele et tilhold. Såfremt stalking fremgår af straffeloven, er det politiet, som skal sørge for at skaffe oplysninger i sagen, hvilket er en stor fordel for de stalkingramte, da de så ikke selv skal indsamle beviserne for, at de er udsat for stalking.

Den Sociale Retshjælp er enig i, at lovgivning omkring alle stalkingens facetter burde samles ét sted, så man ikke skal lede forskellige steder i lovgivningen for at dømme stalkeren, alt efter om der er tale om forfølgelse, chikane, trusler, vold, injurier, overvågning eller hærværk. Delkomponenterne bør samles under overskriften "stalking", således at stalkeren kan blive dømt for flere forhold i forening.

Husk, at der er hjælp at hente

Disse informationer er ikke særligt opløftende for den stalkingramte, men der er hjælp at hente, både hos Dansk Anti-Stalking Forening, Den Sociale Retshjælp og politiet. Stalkingramte møder mange udfordringer i deres forløb, men de kan løses i fællesskab. Det er muligt at komme ud på den anden side og lægge stalkingproblemerne bag sig.

Siden sidst i Sekretariatet

Af Signe Lyshøj

Sekretariatets vigtigste fokus er at sikre, at Den Sociale Retshjælp altid har de rigtige medarbejdere med de rette kompetencer til at hjælpe klienterne bedst muligt, og at medarbejderne trives. Derfor har vi siden sidste nyhedsbrevs udkom haft fokus på at sikre efterårssemestrets medarbejdergrundlag gennem rekruttering af praktikanter. Dette sker blandt andet ved udbygge vores i forvejen gode samarbejde med landets uddannelsesinstitutioner. Samtidigt er vi altid meget opsatte på at lære nyt og styrke vores evne til at tiltrække, udvikle og fastholde medarbejderne, hvorfor vi løbende deltager i forskellige kurser.

Samarbejde med uddannelsesinstitutioner

Arrangementer på forskellige uddannelsesinstitutioner er en fremragende lejlighed til at komme i kontakt med potentielle praktikanter, og Den Sociale Retshjælp deltager derfor flittigt. Vores dygtige multimediesignerpraktikanter har her i forårssemestret designet flotte standere, som vi har haft stor gavn af, da de gør det lettere for os at fange de studerendes opmærksomhed til messer osv.

HR- og kommunikationsmedarbejder Jesper Kinch, afdelingsleder Lene Dall-Hansen og tidligere Gældsmanagerpraktikant Kristoffer Nygaard Jensen deltog i marts i en karrieredag for finansøkonomer på Erhvervsakademi Dania i Silkeborg. Dagen var en stor succes, hvor vi talte med en del studerende, der søger praktik både i efterårssemestret og i senere semestre.

I april deltog HR- og kommunikationsmedarbejder Line Kloch samt multimediedesignerpraktikant Annika Joensen i praktikarrangementet Company Day på Erhvervsakademi Aarhus, hvor de talte med webudvikler- og multimediedesignerstuderende, der søger praktikpladser til efteråret.

HR- og kommunikationsmedarbejder Line Bildsø og afdelingsleder Lene Dall-Hansen besøgte i maj Erhvervsakademi Dania i Hobro til en praktikmesse for de studerende på finansøkonomuddannelsen. Der var stor interesse for vores praktikstillinger, og vi ser frem til at høre fra mange af de studerende, når de søger praktikpladser til forårssemestret 2015.

I marts har Den Sociale Retshjælp indgået et samarbejde med Danmarks Medie- og Journalisthøjskole. Vi er blevet

godkendt som praktiksted for studerende fra skolens kommunikationsuddannelse og har siden ansat en studerende i en praktikstilling i Innovationsafdelingen til efterårssemestret. Her vil hun bidrage til at få formidlet Den Sociale Retshjælps budskaber endnu klarere, så vi kan varetage vores målgruppers interesser bedst muligt.

I løbet af foråret har vi opdateret Sekretariatets fane på hjemmesiden, så den nu i høj grad afspejler, at medarbejderne er vores vigtigste ressource. Det er nu blandt andet muligt at læse om, hvilke uddannelsesretninger vores medarbejdere typisk kommer fra, herunder også uddannelsessteder, og om udviklingen i antallet og typen af medarbejdere gennem tiden fordelt på frivillige og praktikanter. Alene i 2013 fik vi tilknyttet 41 nye frivillige på vores kontor i København og 74 frivillige i Aarhus. Desuden havde vi i forårssemestret 2014 48 praktikanter tilknyttet vores kontorer. Dette er som oftest studerende fra en bred række af studier såsom; jura, finansbachelor, finansøkonom, financial controller, økonomi/erhvervsøkonomi, socialrådgiveruddannelsen, forskellige samfundsvidenskabelige uddannelser, forskellige kommunikationsuddannelser og forskellige it- og designuddannelser.

I alt har Den Sociale Retshjælp siden 2007 haft over 450 frivillige studerende tilknyttet samt over 200 praktikanter. Vi har haft stor glæde af dem alle, der har været en uvurderlig hjælp i retshjælpsarbejdet og vi ser frem til at endnu flere kommer til.

Kurser

I marts deltog tre medarbejdere fra Sekretariatet i Aarhus i et kursus om fastholdelse af frivillige medarbejdere hos Frivilligcenter Aarhus. Kurset fokuserede blandt andet på, hvad der driver og motiverer forskellige typer frivillige, og hvordan man kan tilpasse lederstilen til det, der motiverer medarbejderen. Særligt var det lærerigt, at mange frivillige lægger stor vægt på at kunne se og føle, at de gør en forskel.

Vi er også blevet klogere på brugen af sociale medier til rekruttering af frivillige, da to sekretariatsmedarbejdere i april deltog i et kursus om emnet, som blev afholdt af Center for frivilligt socialt arbejde. Det var meget oplysende, og der var desuden rig lejlighed til erfaringsudveksling med deltagerne fra de andre organisationer.

Siden sidst i Innovationsafdelingen

Af Camilla Johansen & Louise Kamstrup

Retspolitisk succes

Tilbage i september 2013 skrev vi første gang til beskæftigelsesminister Mette Frederiksen for at gøre opmærksom på den uretfærdige praksis omkring modregning i efterbetaling af sociale ydelser. Den Sociale Retshjælp mente ikke, det var rimeligt, at borgere, der har anket en sag om afslag på sociale ydelser og vundet, herefter er blevet modregnet i deres kontanthjælp. Modregningen sker, da borgerne efter at have fået udbetalt deres retmæssige ydelser nu besidder en formue over det tilladte for kontanthjælpsmodtagere.

Mette Frederiksen lovede at få sine embedsmænd til at se på sagen. Da vi i marts 2014 endnu ikke havde hørt nyt, skrev vi igen til beskæftigelsesministeren, nu sammen med Kræftens Bekæmpelse og Danske Handicaporganisationer. og denne gang havde henvendelsen mere gennemslagskraft og nåede helt igennem Christiansborgs tykke mure.

At vores henvendelse denne gang havde større gennemslagskraft skyldtes måske den stigende medieopmærksomhed omkring sagen. Den samlede henvendelse fra Den Sociale Retshjælp, Danske Handicaporganisationer og Kræftens bekæmpelse blev nævnt af blandt andet avisen.dk, DR P1, P3 og P4, EkstraBladet, MetroXpress og mange flere, og vi glæder os over, at vores sag nåede ud til et bredere publikum, så alle kunne se alvoren i denne uheldige praksis.

Det var derfor også med stor glæde, at vi den 3. april kunne erfare, at Enhedslisten fremsatte et forslag, der skulle sætte en stopper for den urimelige praksis. Den 9. maj indgik regeringen så en aftale med SF og Enhedslisten. Fra den 1. juni 2014 bliver reglerne derfor ændret, så der ikke længere kan trækkes i kontanthjælpen, hvis borgeren har fået sociale ydelser efterbetalt.

Det er derfor en meget tilfreds Innovationsafdeling, der noterer, at arbejdet har båret frugt.

Til møde hos Socialstyrelsen

Innovationsafdelingen har i den seneste tid beskæftiget sig en del med projekt Streetmanagers, der i sin tid var et projekt under Den Sociale Retshjælp, men som nu er blevet en selvstændig forening. Projektet har til formål at tiltrække de ressourcerstærke unge fra de socialt

udsatte boligområder og uddanne disse til at kunne rådgive de mindre ressourcerstærke unge fra samme boligområde. Herigennem er håbet og målet at hjælpe de kriminalitetstruede unge til en bedre fremtid.

Selvom Streetmanagers er blevet en selvstændig forening, er Den Sociale Retshjælp stadig en vigtig samarbejdspartner. Vi var derfor med, da Socialstyrelsen havde indkaldt Streetmanagers til et møde for at høre mere om, hvordan de kan være med til at forhindre ungdoms- og bandekriminalitet. Vi glæder os til at se, hvad det hele kan udvikle sig til.

Vores mening om kviklån

Innovationsafdelingen var også en tur på Christiansborg for at deltage i et samråd om høje renter på kviklån. Overgældsætning er en mærkesag for Den Sociale Retshjælp, og vi har stor fokus på den skade, kviklån kan gøre. Vi satte derfor stor pris på, at Dansk Folkepartis forbrugerordfører Mette Dencker ville mødes med os, så vi kunne gøre opmærksomme på Den Sociale Retshjælps synspunkter i forbindelse med problemstillingen.

Presseetisk arbejde

Innovation har over længere tid haft fokus på de konsekvenser, det kan have for borgerne at stille sig frem i medierne med deres historie. Vi har derfor her i foråret udarbejdet foldere med information til borgerne om, hvilke forhold, vi synes, de skal tage stilling til inden de stiller sig frem samt hvilke muligheder, der findes for afindeksering, da det nu er blevet muligt at ansøge Google om at fjerne links til de artikler, borgeren optræder i. Udover folderne har vi lavet to aftaledokumenter - et mellem borgerne og det pågældende medie samt et mellem Den Sociale Retshjælp og borgeren, så der er klare retningslinjer for, hvilke betingelser, de stiller op på.

Alt materiale er blevet sendt ud til forskellige medier og vi venter i skrivende stund på deres kommentarer til det udarbejdede materiale. Vi håber på, at vi med dette materiale kan skabe nogle klare presseetiske regler for, hvordan medierne behandler deres cases samt en konsensus om, hvilke krav og betingelser, der er rimelige både fra mediets og borgerens side, når de vælger at stille sig offentligt frem med deres historie.

Siden sidst i Juridisk Rådgivning

Af Julie Knudsen

Sagsbehandlingen i afdelingen i Aarhus og København kører regelmæssigt. Afdelingen beskæftiger sig for tiden mest med lejeret, socialret og udlændingeret, men har også beskæftiget sig med sager afledt af vores nye samarbejde med Dansk Anti-Stalking Forening.

Midler fra Civilstyrelsen

Den Sociale Retshjælps Juridiske Rådgivning afleverede den 1. marts regnskab og afrapportering til Civilstyrelsen for 2013 og udarbejdede efterfølgende vores ansøgning om nye midler for 2014.

Den 1. maj modtog Den Sociale Retshjælps Juridiske Rådgivning 1.166.315 kr. fra Civilstyrelsen og gik hermed ind i sit tredje år med tilskud fra Civilstyrelsen. Dette er vi meget taknemmelige for, da det betyder, at vi fortsat kan hjælpe rigtig mange borgere med deres juridiske problemstillinger.

Med den nye bevilling fulgte der dog nogle begrænsninger i vores rådgivningstilbud, blandt andet i forhold til vores opsøgende retshjælp i udsatte boligområder samt fortsættelsen af www.dinretshjaelp.dk. Dette betyder, at vi siden den 1. maj har arbejdet på at tilpasse organisationer i forhold til disse krav ved blandt andet at sikre fortsættelsen af aktiviteterne i vores øvrige projekter samt ved at søge om midler til den fortsatte drift, så borgere såvel som samarbejdspartnere ikke lider herunder.

Opsøgende besøg i fremtiden

Vi har igennem årene grundet de mange henvendelser fra beboere såvel som boligforeninger tydeligt kunne mærke det store behov for opsøgende besøg i udsatte boligområder og dette vil derfor stadig være en vigtig del af vores retshjælpsarbejde. Den eneste forskel er, at vi nu fortsætter disse uden støtte fra Civilstyrelsen.

På nuværende tidspunkt kommer vi blandt andet i Langkærparken i Aarhus, Tingbjerg og Aldersrogade og Lundtoftegade på Nørrebro og Nørrebro bibliotek. De to sidste får dog lov til at fortsætte under Den Sociale Retshjælps Juridiske Rådgivning som støttes af Civilstyrelsen.

Den Sociale Retshjælp vil derfor fortsætte sine opsøgende retshjælpsbesøg og siden sidste nyhedsbrev har vi været i Lundtoftegade 5 gange, Nørrebro bibliotek 6 gange, Tingbjerg 4 gange, Aldersrogade to gange og Langkærparken 2 gange. Her har vi hjulpet mange borgere med deres juridiske problemer og gældsproblematikker samt sat fokus på adgangen til retshjælp og gældsrådgivning. Rejseholdsbesøgende går på sommerferie den 30/6 og starter op igen til august, hvilket vi glæder os til.

Undervisning af bydelsmødre

Juridisk leder Mai Meldgard besøgte den 26. maj Langkærparken for at holde et oplæg om udlændingeret. Oplægget indgik som en del af undervisningen i forbindelse med projektet "Bydelsmødre - Tilst". "Bydelsmødre" er et nationalt projekt (støttet af Kulturstyrelsen) med 12 bydelsmødregrupper rundt om i Danmark. Projektet henvender sig til kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, som ønsker at hjælpe og støtte andre kvinder i lokalsamfundet, der ikke er så fortrolige med det danske sprog og det danske samfund.

Bazar i Langkærparken

Vi blev af vores kontaktperson fra boligforeningen inviteret til at deltage i et bazar-arrangement i Langkærparken den 31. maj. Selvom arrangementet lå en lørdag, stillede Den Sociale Retshjælp gladeligt op med to medarbejdere, der kunne fortælle de fremmødte om Den Sociale Retshjælp og vores arbejde.

Bazaren er et socialt arrangement for alle beboere i området, hvor beboerne selv stiller en masse forskellige boder op med bl.a. loppefund, tøj, legetøj og hjemmelavet mad. Der er derudover arrangeret en række aktiviteter for børn og unge.

Vi håber på, at vores tilstedeværelse den 31. maj har gjort beboerne mere opmærksomme på, hvad Den Sociale Retshjælp har at tilbyde dem, og at vi vil kunne mærke en stigning i antallet af henvendelser derude. Vi er derfor meget spændte på at se, om der ved vores næste besøg i Langkærparken den 2. juni vil være endnu flere beboere, der henvender sig.

Siden sidst i Gældsrådgivningen

Af Jesper Kinch

Den Sociale Retshjælp oplever i stadig stigende grad efterspørgsel efter vores gældsrådgivning og sagsbehandling. Heldigvis har gør de frivillige i afdelingen et kæmpe arbejde for at kunne følge med. Ud over de garvede og erfarne frivillige har vi også fået tilknyttet en del nye frivillige de seneste måneder. Undervisningsforløbet af disse frivillige er ved at være overstået, og de er derfor påbegyndt varetagelsen af deres egne klienter.

Netværksmøde for frivillige gældsrådgivere - FRIGÆLD

Den 9. maj blev der afholdt Netværksmøde for frivillige gældsrådgivere på Erhvervsakademiet i Aarhus. Dette deltog Den Sociale Retshjælp i sammen med ni andre organisationer fra hele landet. Mødet handlede om gældsrådgivning i praksis, heriblandt forventninger til gældsrådgivning, etiske overvejelser og certificering af gældsrådgivere til kvalitetssikring af rådgivningen. Tanja Jørgensen, lektor på Aarhus Universitet, afholdte et oplæg vedrørende forbrugercredit. Dette omhandlede blandt andet kreditaftaleloven, påvirkningen af EU, forbrugerbeskyttelse i forbindelse med kreditaftaler, problematikken omkring overgældsætning og juridiske løsninger på, hvordan man kan forhindre denne.

Efteruddannelse af de frivillige

For at kunne sikre den bedst mulige kvalitet af vores gældsrådgivning tilbydes der løbende kurser til vores frivillige og medarbejdere. Den 21. maj afholdt Martin, leder af Gældsrådgivningen, et kursus vedrørende forældelse på kontoret i Aarhus. Emnet for kurset var blevet valgt ud fra et ønske fra

de frivillige. Igen i august vil der være mulighed for flere kurser til de frivillige, da vores nye praktikanter skal igennem deres undervisningsforløb, hvor de frivillige vil få tilbudt at deltage i relevante moduler.

Opstart af nyt samarbejde

Siden sidst er vi blevet kontaktet af Ydelsescenteret ved Aarhus Kommune og inviteret til et møde. Formålet med dette var at etablere et samarbejde, så Den Sociale Retshjælp i fremtiden vil kunne tilbyde undervisning til unge kontanthjælpsmodtagere. Dette skulle gerne udmunde i, at de unge får større kendskab til deres egen økonomi, og hvordan denne bør administreres. Vi vil yderligere tilbyde gældsrådgivning, hvis de unge kontanthjælpsmodtagere skulle have brug for dette. Den Sociale Retshjælp er derfor i gang med at søge midler til at kunne starte projektet op i en nær fremtid.

Nyt eksternt gældskursus på Erhvervsakademi Aarhus til efteråret

Den Sociale Retshjælp og Erhvervsakademi Aarhus afholdt i starten af 2014 det første fælles kursus, "Gældsrådgivning i praksis", som var en succes. Vi har fået mange positive tilbagemeldinger samt henvendelser fra flere, som ønsker at deltage næste gang, vi afholder kurset. Næste kursus afholdes i oktober. Læs mere om kurset på Erhvervsakademi Aarhus' hjemmeside under "Efteruddannelse og kurser".

Siden sidst i Fængselsrejseholdet

Af Marie-Louise Forum Johannesen

Fængselsrejseholdet går den 1. juli ind i projektets fjerde og sidste projektår, som afsluttes den 30/6 2015, hvilket vil betyde en del omstrukturering af projektet for at sikre, at klienter og samarbejdspartnere påvirkes mindst muligt i afviklingen og videreførelsen af dette projekt til Den Sociale Retshjælps Juridiske Rådgivning og Gældsrådgivning.

Fængselsrejseholdet arbejder samtidig på højtryk for at finde midler til at sikre, at de mange tidligere og nuværende indsatte, vi årligt hjælper med gratis juridisk rådgivning og gældsrådgivning, fortsat kan få denne hjælp – hvad enten det er hos Den Sociale Retshjælp eller en af landets øvrige retshjælps- og gældsrådgivningsorganisationer.

Det skyldes, at vi siden 2008 fast har besøgt flere af landets fængsler og alle udlusningspensioner for at sikre, at de indsatte på lige fod med landets øvrige borgere har adgang til gratis retshjælp og gældsrådgivning, samt for at hjælpe flest mulige tidligere indsatte med ikke at blive gengangere i landets fængsler; derfor har vi som organisation også en ekstraordinær forpligtelse til at arbejde for at sikre denne rådgivning.

Vores opsøgende rejseholdsbesøg

På nuværende tidspunkt besøger vi fængslerne Anstalten ved Herstedvester, Statsfængslet i Jyderup, Statsfængslet i Ringe samt samtlige landets udlusningspensioner og har siden sidste nyhedsbrev i april været på fem besøg, hvor vi har fået en del henvendelser samt fulgt op på de igangværende sager blandt de indsatte.

Fængselsrejseholdet arbejder derudover i øjeblikket på at udvide samarbejdet med en række fængsler, hvorfra vi allerede får rigtig mange henvendelser fra de indsatte, og som det derfor også er oplagt at komme på rejseholdsbesøg hos, for at endnu flere indsatte kan få muligheden for gratis retshjælp til de økonomiske og juridiske problematikker inden løsladelse.

Streetmanager, nu på nettet

Projekt Streetmanager har i den seneste tid virkelig haft fart på. Projektet begyndte i 2011, som et socialt gadeprojekt under Fængselsrejseholdet. Fokus er primært på at hjælpe kriminelle og kriminalitetstruede unge til en bedre fremtid gennem opsøgende og forebyggende arbejde.

Den Sociale Retshjælps webarbejdere har brugt den sidste del af foråret på at udvikle hjemmesiden www.streetmanager.dk for at udbrede kendskabet til projektets, dets formål samt dets medarbejdere og aktiviteter. Vi er meget tilfredse med det udførte arbejde og glæder os over, at Streetmanagerne nu også er at finde online.

Udover hjemmesiden er der også ved at blive lagt sidste hånd på den officielle og formaliserede Streetmanageruddannelse. Herigennem sikres kvaliteten af medarbejderne i projektet, men også interesserede eksterne parter vil få mulighed for at følge undervisningsmodhveulene, så de få en dybere forståelse for de kriminalitetstruede unge og de problematikker, de slås med i hverdagen.

Vi er spændte på hvor det hele ender.

Siden sidst i Det Juridiske Rådgivningsteam

Af Line Kloch

Vi har i maj måned opnået nogle rigtig flotte resultater i vores sagsbehandling, som vi er meget stolte af. Vi har blandt andet fået medhold i en sag om et ungt par, som var blevet opsagt i deres kollegielejlighed på baggrund af tre klager om overtrædelse af husloven. Parret mente, at den tredje klage var uberettiget, og i samarbejde med Det Juridiske Rådgivningsteam fik de den sidste overtrædelse annulleret, og udlejerens opsigelse blev trukket tilbage.

Ligeledes har vi fået medhold i en klage om tilbagebetaling af SU-ydelse. Den pågældende klient var på grund af et længere varende sygdomsforløb blevet opkrævet en tilbagebetaling af tre måneders SU, hvilket blev annulleret med hjælp fra Det Juridiske Rådgivningsteam. Derudover er det lykkedes os at få godkendt en gældssanering på godt 2,6 millioner kr. Gældssaneringen er blevet tildelt en overgældsats klient, som efter en afdragsordning med en løbetid på 1 år vil være gældfri.

Opstart af nyt samarbejde

Det Juridiske Rådgivningsteam har sammen med Den Sociale Retshjælps Gældsrådgivning indgået et samarbejde med "PRO Aarhus" (under Aarhus Kommune). Projektet minder om det projekt, vi i forvejen har i samarbejde med Aalborg Kommune under navnet "Et liv med eller uden prostitution", hvor Den Sociale Retshjælps Gældsrådgivning yder gældsrådgivning til tidligere og nuværende prostituerede. Dette vil man gerne forsøge at oprette i Aarhus også, da vi har gode erfaringer med projektet i Aalborg.

Opsøgende retshjælp

I det sidste eksterne nyhedsbrev kunne vi fortælle om et nyt samarbejde, vi har opstartet med Kofoeds Skole. Samarbejdet er siden da blevet yderligere etableret. Siden sidst har de juridiske ledere Lene og Sarah været til møde på skolen med to projektledere og en god håndfuld elever. Kofoeds Skole er geografisk placeret i København, men har i Aarhus et projekt ved navn "Fyr og Flamme". Det er dette projekt, som Det Juridiske Rådgivningsteam skal samarbejde med og besøge, når de i fremtiden laver opsøgende retshjælp ved Kofoeds skole.

Derudover har Det Juridiske Rådgivningsteam forsat

opsøgende besøg ved Center for Myndighed, Socialpsykiatri og Udsatte Voksne i Aarhus Kommune en gang om ugen, ligesom vi besøger Tre Ege den tredje torsdag i måneden, Forsorgshjemmet Østervang den tredje tirsdag i måneden og Ungeindsatsen den første og tredje tirsdag i måneden.

Tredje og sidste projektår

Det Juridiske Rådgivningsteam blev oprettet med støtte fra Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold. Det er et pilotprojekt, som på nuværende tidspunkt rækker til og med juni 2015. Men vi er allerede i gang med at undersøge, hvorvidt ministeriet har en pulje, hvorigennem vi kan søge om forlængelse af projektet. Samtidig er vi i dialog med vores samarbejdspartner Center for Myndighed, Socialpsykiatri og Udsatte Voksne om eventuelle alternative løsninger, så vi i fremtiden kan fortsætte med at rådgive socialt udsatte i Aarhus Kommune.

Evaluerings- og erfaringsrapport

Som en del af projektet Det Juridiske Rådgivningsteam er der ved at blive udarbejdet en rapport på baggrund af teamets erfaringer. Rapporten sætter fokus på projektets formål, hvordan det er blevet udført og ikke mindst hvordan vi igennem projektets levetid har hjulpet målgruppen samt hvorfor Det Juridiske Rådgivningsteam er et vigtigt projekt.

De socialt udsatte borgere er yderst resourcesvage og det er derfor vigtigt at myndighederne har gode samarbejder med relevante partnere, som Den Sociale Retshjælp, så borgerne kan få præcis den hjælp, de har brug for.

Den Sociale Retshjælp har ansat tre praktikanter til at hjælpe med dokumentationsarbejdet, så alle relevante tal og statistikker kan fremgå af rapporten.

Det Juridiske Rådgivningsteam glæder sig til at sende rapporten ud til alle landets myndighedsafdelinger samt andre relevante parter.

Næste nummer udkommer i september/oktober

Redaktører:

Louise Kamstrup
Camilla Johansen
Signe Lyshøj
Sandy Madar

Grafiker:

Annika E. Joensen